

SIA Tet
Vienotais reģ. nr. 40003052786
PVN reģ. nr. LV40003052786

Dzirnavu iela 105, Rīga LV 1011

tet@tet.lv
tet.lv

Rīga, Dokumenta datums ir tā elektroniskas parakstīšanas datums
Nr.TET-K-22-11024

**Satiksmes ministrijas
Sakaru departamentam**
Satiksmes.ministrija@sam.gov.lv

Zināšanai:
Dainim Valdmanim
dainis.valdmanis@sam.gov.lv

Viedoklis par Ministru kabineta noteikumu projektu "Pieteikšanās neatkarīgas interneta protokola sestās versijas adresei, tās saņemšanas kārtība un lokālā interneta reģistra darbības nodrošināšanas, uzturēšanas un finansēšanas kārtība"

Ievērojot, ka atkārtoti saskaņošanai nodots Ministru kabineta noteikumu projekts "Pieteikšanās neatkarīgas interneta protokola sestās versijas adresei, tās saņemšanas kārtība un lokālā interneta reģistra darbības nodrošināšanas, uzturēšanas un finansēšanas kārtība" (turpmāk – Noteikumu projekts, TAP ID: 22-TA-2994), SIA "Tet" sniedz sekojošu komentāru.

Noteikumu projektā obligāti nepieciešams skaidri noteikt, ka piešķirtas tiks no pakalpojuma sniedzēja neatkarīgas IPv6 adreses nevis VAS LVRTC autonomajai sistēmai piederošas IPv6 adreses. Šobrīd ne no Noteikumu III nodaļas 14.punkta par /48, ne I nodaļas 2.5. apakšpunkta par globāli maršrutējamu resursu nevar secināt, vai IPv6 adrešu apgabals ir no pakalpojuma sniedzēja autonomās sistēmas vai arī no pakalpojuma sniedzēja neatkarīgs (provider independent). Pakalpojuma sniedzējs no sev piešķirtā, piemēram, /29 apgabala var klientam izdalīt /48 globāli maršrutējamus apakštīklus. Savukārt Noteikumu projekta II nodaļas 10. punkts vispārīgi runā par to, ka netiek ierobežots attiecībā pret citiem interneta sakaru nodrošinātājiem, bet nav precīzi saprotams, kas ar šo ierobežošanu ir domāts. Tāpēc uzskatām, ka lietot vispār pieņemtu terminoloģiju par no pakalpojuma sniedzēja neatkarīgām (provider independent) IPv6 adresēm ir korektāk un līdz ar to nav papildus jādefinē, kādas IPv6, no kāda apgabala un pēc kādas procedūras tiks piešķirtas no RIPE NCC. **Noteikumos nepieciešams jēdzienu "IPv6" aizvietot ar "IPv6 pakalpojuma piegādātāja neatkarīgas adreses" vai arī attiecīgi papildināt Noteikumu projekta 2.2.apakšpunktu.** Mūsu ieskatā būtu jālieto vispār pieņemti termini vai arī ļoti detalizēti jāapraksta, no kāda IPv6 apgabala adreses tiek piešķirtas, kādi līgumi slēgti, kāda maršrutēšanas un resursu pārvaldības ierobežošana nedrīkst būt pieļauta.

Diskusijā ar plānoto Pakalpojumu sniedzēju (LVRTC) tika norādīts, ka "institūcijām tiek piešķirti globāli maršrutējami IP adresu apgabali no LIR īpašumā esošajām adresēm. Ņemot vērā ierobežojumus, kurus uzliek IPv6 PI adresu apgabalu saņemšanas un lietošanas noteikumi (saite:<https://www.ripe.net/manage-ips-and-asns/ipv6/request-ipv6/how-to-request-an-ipv6-pi-assignment>) nevaram piekrist argumentam, ka šāda adresu piešķiršana institūcijām uzliek papildus finansiālos, tehniskos un juridiskos apgrūtinājumus, jo:

1. **Ja Noteikumi neparedz PI (provider independent) adresu piešķiršanu, tad zūd pamats un argumentācija, kāpēc jebkurš LIR nevarētu izdalīt IPv6 adreses institūcijām. Jebkurš LIR var piešķirt /48 IPv6 adresu apgabalu un vajadzības gadījumā šo apgabalu var nodot citam ISP (Internet service provider).** Ja esošās institūcijas ISP/LIR piešķir arī /48 IPv6 apgabalu, tad tiek ievērota kārtība, ka Interneta tīklā ir redzams tikai lielais IPv6 adresu apgabals un tikai vajadzības gadījumā izdalītais /48 apgabals nodots citam ISP. Ja ir šaubas par IPv6 adresu nodošanu, tad to var risināt institūcijas līgumā ar esošo ISP/LIR.
2. **Nav saredzams pamatojums, ar ko LVRTC izdalītais /48 IPv6 apgabals atšķirtos no cita ISP/LIR izdalīta apgabala. Tāpat arī nav skaidrs, kāpēc jau esošu funkciju veikšanai, ko jau šobrīd veic jebkurš LIR, būtu nepieciešams papildus valsts atbalsts - finansējums.** Turklāt Noteikumu projekta anotācijā punktā 1.3 ir definēts "LVRTC var nodrošināt valsts un pašvaldību institūcijām neatkarīgas (Provider independent) IPv6 adreses". Nav saprotams, kādus tieši papildus finansiālos, tehniskos un juridiskos apgrūtinājumus rada PI adresu piešķiršana, citādi, ievērojot šādu argumentu, jāsecina, ka arī pāreja no viena ISP pie cita, ar LVRTC piešķirtajām adresēm radīs papildus tehniskos, juridiskos un citus apgrūtinājumus, līdz ar to mūsu ieskatā šis un iepriekš minētie LVRTC kā plānotā valsts atbalstu saņemoša Pakalpojuma sniedzēja argumenti nav pamatoti
3. **Gan Noteikumi, gan LVRTC skaidrojums paredz, ka nav plānots, ka LVRTC kā pakalpojuma sniedzējs piešķirtu tieši "provider independent" Ipv6 adreses, kas nozīmē, ka tiktu piešķirtas tādas pašas IP adreses jebkurš LIR pakalpojumu sniedzējs to dara jau līdz šim. Ņemot vērā, ka nav plānots piešķirt "provider independent" Ipv6 adreses, nav pamata uzticēt to veikt ekskluzīvi LVRTC, jo tādējādi netiktu risinātas pastāvošās problēmas, tikai rastos papildus nepamatotas izmaksas, kā arī tas būtu pretrunā godīgas konkurences principiem.**

Uzturam argumentu, ka ir nepieciešams skaidri definēt un Noteikumu projektā nedefinēt jēdzienu "No pakalpojuma sniedzēja neatkarīgas IPv6 adreses" un nodrošināt, ka ar šo Noteikumu projektu netiks ierobežota valsts un pašvaldību institūciju neatkarība izvēloties IPS. Un lai arī Noteikumu projekta III nodaļā 14.punktā ir minēts, ka minimālais IPv6 tīkla resursu apgabals, ko piešķir LIR, ir /48, kas ir arī globāli maršrutējams resursa izmērs, tas nenozīmē, ka tas ir no pakalpojuma sniedzēja neatkarīgs (provider independent). Jo /48 apgabals var tikt piešķirts no, piemēram, pakalpojuma sniedzējam piešķirtā /29 IPv6 IP adresu apgabala. Ja ar /48 ir domāts no pakalpojuma sniedzēja neatkarīgs IPv6 apgabals, kas tiek no RIPE NCC izdalīts pēc "provider independent" procedūras, tad nepieciešams skaidri to arī ietvert Noteikumos, lietojot vispār pieņemtu terminoloģiju. Vienlaikus, noteikumi nenosaka kā iestādei ir tiesības rīkoties ar IPv6 adresi - vai iestāde tai piešķirto adresi drīkst nodot citi iestādei, (piemēram, vai pilsētas domes Izglītības departaments var pieprasīt IPv6 adreses un pēc tam tās izdalīt skolām), vai arī iestādes ar saņemtajām Ipv6 adresēm rīkojas atbilstoši saviem ieskatiem un iekšējiem noteikumiem.

Nepieciešams izvērtēt LIR funkcijas nodošanu LVRTC saistītās negatīvās sekas uz godīgu konkurenci. Mūsu ieskatā, LIR funkcijas uzticēšana LVRTC var būtiski ietekmēt godīgu konkurenci, apdraudot godīgas konkurences tirgus pastāvēšanu interneta pakalpojumu sniedzējiem un citiem RIPE NCC reģistrētiem LIR, īpaši

gadījumā, ja nemaz nav plānots uzticēt piešķirt no pakalpojuma sniedzēja neatkarīgas (provider independent) adreses, bet gan tāda paša veida, kā jau šobrīd piedāvā citi LIR. Un pat gadījumā, ja tomēr plānots piešķirt no pakalpojuma sniedzēja neatkarīgas (provider independent) IPv6 adreses (nevis tikai /48 globāli maršrutējamas), tad IPS izvēles ziņā institūcija būs neatkarīga, bet komunikācijas un klientu attiecību ziņā LVRTC kā vienam no Latvijas LIR varētu radīt priekšrocības. Uzskatām, ka ir nepieciešams Konkurences padomes viedoklis par iespējamu Noteikumu projekta ietekmi uz konkurenci.

SIA "Tet" Galvenais tehnoloģiju
direktors, valdes loceklis

Dmitrijs Ņikitins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU